

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001 o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 1 -

1. IDENTIFIKÁCIA LÁTKY/PRÍPRAVKU A SPOLOČNOSTI / PODNIKU VÝROBCU ALEBO DOVOZCU:

1.1. Obchodný názov výrobku: **PROTUGAN SUPER**

1.2. Použitie látky/prípravku: postrekový herbicídny prípravok

1.3. IDENTIFIKÁCIA SPOLOČNOSTI (PODNIKU) ZODPOVEDNEJ ZA UVEDENIE LÁTKY ALEBO PRÍPRAVKU NA TRH (VÝROBCA, DOVOZCA ALEBO DISTRIBÚTOR)

Výrobca:

Feinchemie Schwebda GmbH
Strassburger Str.5., D-37269, Eschwege Nemecko
tel.: ++49(0)5651/9237-0; fax ++49(0)5651/22442

Dovozca:

AGROVITA spol. s r.o.
Nádražná 28
900 28 Ivanka p. Dunaji
tel. 02/4594 4730-32

AGROVITA spol. s r.o.
Za Rybníkem 779
252 42 Jesenice
tel. 00420 241 930 644

1.4. Núdzový telefón spoločnosti / príslušného orgánu zodpovedného za preberanie informácií týkajúcich sa ochrany zdravia ľudí:

02 / 54774166 Toxikologické informačné centrum (TIC), Ďumbierska 3, 831 01 Bratislava

2. INFORMÁCIE O ZLOŽENÍ LÁTKY ALEBO PRÍPRAVKU A PRÍSADÁCH:

2.1. Charakteristika výrobku: izoproturon, bifenox, mecoprop-P , pomocné látky

2.2. Výrobok obsahuje tieto nebezpečné látky:

Chemický názov:	Obsah (%):	Číslo CAS:	Číslo EINECS:	Symboly:	R-vety:
izoproturon (3-(4-izopropylfenyl)-1,1-dimetylmočovina)	25-30%	34123-59-6	251-835-4	Xn, N	22-40-50/53
bifenox (metyl-5-(2,4-dichlórfenoxy)-2-nitrobenzoát)	10-15 %	42576-02-3	255-894-7	N	50/53
mecoprop-P	10-20%	16484-77-8	240-539-0	Xi, Xn, N	22-41-51/53
etoxylovaný mastný alkohol	1-5%	13150-00-0	236-091-0	Xn	
alkylnaftalén sulfonát	1-5%			Xi	

3. IDENTIFIKÁCIA RÍZÍK:

3.1. Najzávažnejšie nepriaznivé účinky na zdravie človeka pri používaní prípravku:

Prípravok má charakter nebezpečného prípravku pre zdravie človeka v zmysle kritérií zákona č. 163/2001 Z.z., je klasifikovaný ako škodlivý (Xn). Škodlivý po požití. Dráždi oči. Možnosť karcinogénneho účinku.

Izoproturon je klasifikovaný ako karcinogén kategórie 3.

3.2 Najzávažnejšie nepriaznivé účinky na životné prostredie:

Prípravok má charakter nebezpečného prípravku pre životné prostredie v zmysle kritérií zákona č. 163/2001 Z.z.. Veľmi jedovatý pre vodné organizmy. Môže spôsobiť dlhodobé škodlivé účinky vo vodnej zložke životného prostredia (R50/53).

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001 o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 2 -

4. POKYNY PRE PRVÚ POMOC

4.1. Všeobecné pokyny:

Dodržujte bezpečnostné pokyny v návode na použitie uvedené na obale. Pri výskyte zdravotných ťažkostí alebo v prípade neistoty ihneď kontaktujte lekára a poskytnite mu údaje z tejto bezpečnostnej karty.

4.2. Pri nadýchaní: ihneď odveďte na čerstvý vzduch, pokiaľ postihnutý nedýcha, zabezpečte umelé dýchanie až do príchodu lekárskej pomoci!

4.3. Pri styku s pokožkou: Zasiahnutý odev musí byť čo najrýchlejšie odstránený. Postihnuté miesto ihneď umyte vodou a mydlom, dobre opláchnite. Umyté miesta pokožky natrite reparačným krémom. Opakovaná expozícia môže spôsobiť kontaktnú dermatitídu. Pri pretrvávajúcom dráždení pokožky vyhľadajte lekára.

4.4. Pri zasiahnutí očí: Pri násilne otvorených viečkach vypláchnite ihneď oči veľkým množstvom vody. Ak má postihnutý očné šošovky, je potrebné ich najskôr odstrániť. Ihneď vyhľadajte lekársku pomoc.

4.5. Pri požití: Ústa vypláchnite vodou a zabezpečte vypitie väčšieho množstva vody a medicínálneho uhlia (ale len v prípade, že postihnutý je pri vedomí a nemá kŕče). Nevyvolávajte zvracanie. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a ukážte tento obal alebo označenie. Nikdy nepodávajte nič ústami a nevyvolávajte zvracanie, ak postihnutý nie je pri vedomí.

4.6. Ďalšie údaje:

Poznámka pre lekárov:

Nie je známa žiadna špecifická terapia. Použite podpornú a symptomatickú liečbu.

5. PROTIPOŽIARNE OPATRENIA

5.1. Vhodné hasiace prostriedky: CO₂ a prášok na malé požiare, jemná vodná triešť alebo pena pre väčšie

5.2. Nevhodné hasiace prostriedky, ktoré sa nesmú použiť z bezpečnostných dôvodov:-

5.3. Zvláštne nebezpečenstvo: pokiaľ je to možné, ohradte miesto zásahu tak, aby sa predišlo úniku kontaminovanej vody

5.4. Zvláštne ochranné prostriedky pre hasičov: vždy použite uzavretý dýchací prístroj a nepriepustný protichemický odev – vznik toxických, dráždivých a horľavých rozkladných produktov (HCl, oxidy dusíka, uhlíka.).

Špeciálny ochranný výstroj pre hasičov a výzbroj pre hasičské jednotky musí zodpovedať zákonu č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi a zákonu č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore.

5.5. Ďalšie údaje: Ochladzujte kontajnery v mieste požiaru vodnou hmlou alebo trieštenou vodou.

6. OPATRENIA PRI NÁHODNOM UVOĽNENÍ

6.1. Bezpečnostné opatrenia na ochranu osôb: Dodržujte predpisy pre ochranu osôb a bezpečnosť pri práci. Zabrániť kontaktu s pokožkou a očami a sliznicami. Odporúča sa vypracovať plán s pokynmi pre prípad úniku. Použite vhodný ochranný odev (Časť 8).

6.2. Environmentálne bezpečnostné opatrenia: Okamžite odstráňte z zdroj/príčinu úniku. V závislosti na rozsahu úniku použite primerané ochranné prostriedky (rukavice, maska, protichemický odev). Nechránené osoby ihneď vykážite z miesta havárie. Zabráňte preniknutiu do pôdy, kanalizácie, povrchových a spodných vôd. Pri väčšom rozsahu znečistenia riek, jazier a kanalizácie zistený stav oznámte príslušným orgánom podľa platných predpisov.

6.3. Metódy čistenia: Malé množstvá absorbujte do zmesi vhodného nehorľavého materiálu (kaolín, vapex, Fullerova hlinka...), zhromaždíte do pripravenej nádoby, mechanicky odstráňte do uzatvárateľných kontajnerov. Kontajnery musia byť označené. Likvidovať v zmysle predpisov, zaslať na spálenie do spaľovne nebezpečných odpadov. Ak je prípravok vyliaty na pôdu, zoškrabte cca 5 cm a uložte do kontajnera. Väčšie množstvá absorbovaného odpadu by mali byť uskladnené v kovových nádobách a následne zlikvidované v certifikovanej spaľovni odpadov. Kontaminovaná voda nesmie uniknúť do kanalizácie. Vodu použitú pri čistení zachyťte a odovzdajte na čistenie do špecializovaného zariadenia.

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001 o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 3 -

7. NAKLADANIE A SKLADOVANIE

- 7.1. Zaobchádzanie: Zabráňte kontaktu s očami, pokožkou a sliznicou. Použite vhodný nepriepustný odev. Zabezpečte dobré vetranie. Dodržujte predpisy pre ochranu osôb a bezpečnosť pri práci. Manipulujte tak aby nedošlo k úniku. Dodržujte pokyny uvedené na príbalovej informácii.
Vo výrobnnej prevádzke (príprava, plnenie, balenie) by sa malo zabrániť všetkým kontaktom pracujúcich osôb s prípravkom. Pri dlhodobej práci sa vyžaduje sa lokálne odsávanie a adekvátna ventilácia. Nevdychujte výpary.
- 7.2. Skladovanie: Uchovávajúte v tesne uzavretých originálnych obaloch. Skladujte v suchých, krytých, chladných a tmavých priestoroch chránených pred poveternostnými vplyvmi. Uchovávajúte mimo dosahu detí. Uchovávajúte mimo dosahu potravín, nápojov a krmív pre zvieratá. Skladujte mimo dosahu zdrojov tepla. Chráňte pred mrazom!
Vhodný obalový materiál: HDPE

8. KONTROLY EXPOZÍCIE A OSOBNÁ OCHRANA

8.1. hodnoty limitov expozície: -

Hodnoty limitov expozície podľa Nariadenia vlády SR 4. 45/2002 Z.z., Príloha č.1

Najvyššie prípustné hodnoty vystavenia (NPHV): nestanovené

Najvyššie prípustné hodnoty vystavenia pevným aerosólom bez toxického účinku: nestanovuje sa

8.2. Kontroly expozície: -

8.2.1. Kontroly expozície na pracovisku: -

Kontroly expozície zabezpečiť v zmysle Zákon NR SR č. 367/2001 Z.z. z 15. septembra 2001.

Osobné ochranné prostriedky

- 8.2.1.1. Ochrana dýchacieho ústrojenstva: nie je potrebná pri práci s uzavretým systémom, pri úniku alebo nakladaní takým spôsobom že vzniká prach alebo rozprašky použite protiprachové alebo protichemické masky alebo respirátor. Ochranu dýchania použite i pri postreku.
- 8.2.1.2. Ochrana rúk: Noste vhodné gumové rukavice (EN 374). Vhodný materiál: laminované rukavice, butylová alebo nitrilová guma, viton.
- 8.2.1.3. Ochrana očí: Zabráňte vniknutiu do očí. Noste vhodné tesné okuliare alebo štít (EN 166). Odporúča sa, aby bolo pracovisko vybavené zariadením na výplach očí.
- 8.2.1.4. Ochrana pokožky: Pri stálej práci noste primerane nepriepustný ochranný odev a topánky.
- 8.2.1.5. Špecifické hygienické opatrenia: Po ukončení práce a počas prestávok si umyte ruky. Vyzlečte použité pracovné oblečenie, osprchujte sa a použite čisté oblečenie. Po každom použití ochranné pracovné oblečenie a pomôcky vyperte vodou a mydlom.
Zabráňte kontaktu prípravku s pokožkou, očami a sliznicami. Pri používaní nejedzte, nepite, nefajčite.
Uchovávajúte mimo dosahu potravín, nápojov a krmív pre zvieratá.

8.2.1.6. Zvláštne opatrenia: -

8.2.2. Environmentálne kontroly expozície: -

9. FYZIKÁLNE A CHEMICKÉ VLASTNOSTI

Skupenstvo:	kvapalina
Farba:	béžová
Vôňa:	takmer bez vône
Bod varu / rozsah (°C)	-
Bod topenia / rozsah (°C):	-8°C (EF-790-10-98)

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001 o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 4 -

Relatívna hustota (g/ml):	1,197 (CIPAC MT 3.32)
Rozpustnosť vo vode:	suspenzia
Bod zapálenia:	nevzťahuje sa
Horľavosť (tuhá látka/plyn):	nehorľavý.
Samozápalnosť	490°C (92/69/EEC.A15)
Minimálny explozívny limit	nestanovené
Maximálny explozívny limit	nestanovené
Produkt nie je explozívny	
pH:	7,5 (1 % roztok)
Povrchové napätie:	30,6 mN/m

10. STABILITA A REAKTIVITA

10.1. Podmienky, ktorých vzniku treba zabrániť: stabilný pri zachovaní štandardných podmienok. Chráňte pred mrazom.

10.2. Materiály, ktorým sa treba vyhýbať: silné zásady a kyseliny, oxidačné činidlá, iné chemikálie všeobecne

10.3. Nebezpečné produkty rozkladu:

11. TOXIKOLOGICKÉ INFORMÁCIE

Akútna toxicita:

orálna	LD50 (potkan - mg/kg): > 3 035 (OECD 401)
dermálna	LD 50 (potkan - mg/kg): > 2 004 (OECD 402) nedráždi, králik (OECD 405)
inhalácia	LC 50 (potkan) mg/l (4 hod): -
očný kontakt:	dráždi (OECD 405)

Chronická toxicita:

Senzibilizácia	nestavnovené.
Karcinogenita	kategória. 3*
Mutagenita	nestavnovené.
Reprodukčná toxicita	nestavnovené.
Môže sa vyskytnúť:	vytváranie methhaemoglobínu, bolenie hlavy, závrat, cyanóza.

* Izoproturon

Izoproturon je klasifikovaný ako karcinogén kategórie 3.

12. EKOLOGICKÉ INFORMÁCIE

Údaje sú založené na účinnej látke.

Trieda nebezpečnosti pre vodu (Nemecko):	3
Perzistencia a degradabilita:	-
Správanie sa v čističkách odpadových vôd:	-
Ekotoxicita:	ryby LC50 (96 hod) = 0,67 mg/l*
	daphnia magna EC50 (48 hod) = 0,66 mg/l*
	riasy EC50 (72 hod) = 0,00018 mg/l*

*Bifenox

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001 o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 5 -

13. INFORMÁCIE O ZNEŠKODŇOVANÍ

Veľmi jedovatý pre vodné organizmy. Neznečisťujte vodné nádrže, vodné toky a priekopy touto chemikáliou ani použitým obalom. Dôsledne vymyte. Obal a oplachová voda sa musia zlikvidovať bezpečným spôsobom a v súlade s platnými prepismi o odpadoch a vodách. Odporúča sa odovzdať firme majúcej licenciu na spracovanie odpadu alebo do autorizovanej spaľovne. Nepoužívajte obal znovu pre akékoľvek účely. Zneškodnenie látky alebo prípravku musí zodpovedať zákonu č. 223/2001 Z. z. o odpadoch.

13.1. Metódy zneškodňovania látky alebo prípravku:

Mechanicky odstrániť. Zneškodniť v zmysle vyhlášky o odpadoch. Neodstraňovať spoločne s odpadmi z domácností. Zneškodniť v certifikovanej spaľovni nebezpečných odpadov

Názov druhu odpadu: agrochemické odpady obsahujúce nebezpečné látky

Katalógové číslo odpadu podľa vyhlášky č.284/2001 Z.z.: 02 01 08

Kategória odpadu: N

13.2. Metódy zneškodňovania kontaminovaných obalov:

Pri príprave vypláchnuť vodou ktorá sa použije na prípravu postreku, vymyť trikrát väčším množstvom vody a zneškodniť ako bežný odpad. Obaly sú vhodné pre recykláciu.

Názov druhu odpadu: obaly z plastov

Katalógové číslo odpadu pre prázdny obal podľa vyhlášky č. 284/2001 Z.z.: 15 01 02

Kategória odpadu: O

14. INFORMÁCIE O PREPRAVE A DOPRAVE

14.1. Pozemná preprava:

Pomenovanie a opis: LÁTKY OHROZUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, KVAPALNÉ, I.N. (izoproturon, bifenox)

Trieda: 9

Klasifikačný kód: M6

Obalová skupina: III

Číslo UN: 3082

Označenie: 9

14.2. Vnútrozemská vodná preprava:

Pomenovanie a opis: LÁTKY OHROZUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, KVAPALNÉ, I.N. (izoproturon, bifenox)

ADN / ADNR:

Trieda: 9

Číslo UN: 3077

Obalová skupina: III

14.3. Námorná preprava:

Pomenovanie a opis: ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (isoproturon, bifenox)

Trieda: 9

Číslo UN: 3082

Obalová skupina: III

Označenie: 9

Látky znečisťujúce more: áno

14.4. Letecká doprava:

Pomenovanie a opis: ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (isoproturon, bifenox)

Trieda: 9

ICAO / IATA:

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001 o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 6 -

Trieda: 9
Číslo UN: 3082
Obalová skupina: III

15. REGULAČNÉ INFORMÁCIE

15.1. Zdravotné, bezpečnostné a environmentálne informácie na etikete v súlade so zákonom č. 163/2001 Z.z.:

15.1.1. Nebezpečné zložky prípravku:

Chemický názov:	Obsah (%):	Číslo CAS:	Číslo EINECS:
izoproturon (3-(4-izopropylfenyl) -1,1-dimetylmočovina)	25-30%	34123-59-6	251-835-4
bifenox (metyl-5-(2,4-dichlórfenoxy)-2-nitrobenzoát)	10-15 %	42576-02-3	255-894-7
Mecoprop-P	10-20%		240-539-0
etoxylovaný mastný alkohol	1-5%		
alkylnaftalénsulfonát	1-5%		

15.1.2. Výstražné symboly:

N - Nebezpečný pre životné prostredie

Xn - Škodlivý

15.2. Osobitné predpisy týkajúce sa ochrany osôb alebo životného prostredia:

- Zákon č. 163/2001 Z.z. z 5. apríla 2001 o chemických látkach a chemických prípravkoch, v znení zákona č. 128/2002 Z.z. z 15. februára 2002.
- Zákon NR SR č. 514/2001 Z.z. zo 6. novembra 2001, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády SR č.45/2002 zo 16. januára 2002 o ochrane zdravia pri práci s chemickými faktormi.
- Zákon NR SR č.367/2001 Z.z. z 15. septembra 2001 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.
- Zákon č. 223/2001 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 15. mája 2001.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 284/2001 Z.z. z 11. júna 2001, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

KARTA BEZPEČNOSTÝCH ÚDAJOV

Podľa §27 zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch a vyhlášky MH SR č. 515/2001
o podrobnostiach Karty bezpečnostných údajov

Názov výrobku:	PROTUGAN SUPER				Strana:
Dátum vydania:	1.5. 2005	Dátum revízie:		Verzia č.:	- 7 -

16. ĎALŠIE INFORMÁCIE:

16.1. Zoznam relevantných viet označených písmenom R:

R36	Dráždi oči
R40	Možnosť karcinogénneho účinku.
R50/53	Veľmi jedovatý pre vodné organizmy; Môže spôsobiť dlhodobé škodlivé účinky vo vodnej zložke životného prostredia

16.2. Zoznam relevantných viet označených písmenom S:

S2	Uchovávať mimo dosahu detí
S13	Uchovávať oddelene od potravín, nápojov a krmív pre zvieratá.
S20/21	Pri používaní nejedzte, nepite a nefajčite.
S 26	V prípade kontaktu s očami je potrebné ihneď ich vymyť s veľkým množstvom vody a vyhľadať lekársku pomoc.
S29	Nevypúšťať do kanalizačnej siete.
S35	Tento materiál a jeho obal musia byť zlikvidované bezpečným spôsobom
S36/37/39	Noste vhodný ochranný odev, rukavice a ochranné prostriedky na oči/tváre
S45	V prípade nehody alebo ak sa necítite dobre, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc (ak je to možné, ukážte označenie látky alebo prípravku)
S46	V prípade požitia okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a ukážte tento obal alebo
S57	Uskutočnite náležitú kontrolu, aby ste zabránili kontaminácii.
S61	Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Oboznámte sa so špeciálnymi inštrukciami, kartou bezpečnostných údajov.

16.3. Ďalšie označenia a klasifikácie:

Z 4	Pre hospodárske, domáce a voľne žijúce zvieratá relatívne neškodný!
Vt 5	Riziko vyplývajúce z použitia prípravku pri dodržaní predpísanej dávky alebo koncentrácie je pre vtáky prijateľné.
Vo1	Pre ryby a ostatné vodné živočíchy mimoriadne jedovatý !
V3	Prípravok je relatívne neškodný pre populácie: dážďovky.
Vč3	Riziko vyplývajúce z použitia prípravku pri dodržaní predpísanej dávky alebo koncentrácie je pre včely prijateľné.
SP1	Neznečisťujte vodu prípravkom alebo jeho obalom. (Nečistite aplikačné zariadenia v blízkosti povrchových vôd/zabráňte kontaminácii prostredníctvom odtokových kanálov poľnohospodárskych dvorov a ciest).

16.4. Plné znenie R-viet použitých v časti 2 a 3:

R36	Dráždi oči
R40	Možnosť karcinogénneho účinku.
R50/53	Veľmi jedovatý pre vodné organizmy; Môže spôsobiť dlhodobé škodlivé účinky vo vodnej zložke životného prostredia

Karta bezpečnostných údajov je spracovaná v súlade s požiadavkami Zákona č. 163/2001 Z.z. Obsahuje údaje potrebné pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia. Uvedené údaje zodpovedajú súčasnému stavu našich vedomostí a skúseností a sú v súlade s platnými právnymi predpismi. Nevytvárajú však základ pre akýkoľvek zmluvný vzťah. V prípade použitia látky alebo prípravku iným spôsobom ako doporučeným v tejto karte bezpečnostných údajov, dodávateľ nezodpovedá za prípadnú škodu.